

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego«”

[COM(2018) 97 final]

(2019/C 62/12)

Sprawozdawca: **Carlos TRIAS PINTÓ**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 10.4.2018
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej
Data przyjęcia przez sekcję	7.9.2018
Data przyjęcia na sesji plenarnej	17.10.2018
Sesja plenarna nr	538
Wynik głosowania	164/6/5
(za / przeciw / wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. W dążeniu do sprostania głównym **wyzwaniom** stojącym przed unią rynków kapitałowych i zwiększenia odporności strefy euro solidny system na rzecz finansowania **zrównoważonego wzrostu gospodarczego** w długiej perspektywie stanowi najważniejszy czynnik odzyskania zaufania do rynków oraz połączenia oszczędności ze zrównoważonymi inwestycjami przy jednoczesnym zapewnieniu uzupełniających źródeł finansowania dla MŚP i wzmocnieniu ekologicznych projektów infrastrukturalnych o wymiarze społecznym.

1.2. Komitet przyjmuje plan działania Komisji z zadowoleniem i zgadza się, że Europa „może stać się [w skali globalnej] miejscem docelowym dla zrównoważonych inwestycji”⁽¹⁾. Uważa za istotne zapewnienie długofalowej konkurencyjności UE. Ogólniej rzecz ujmując, dotyczy to wspierania trwałego, zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego, pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich (cel zrównoważonego rozwoju 8).

1.3. Wyzwaniom tym należy stawiać czoła w zharmonizowany sposób, poprzez wspólne wysiłki wszystkich, w tym podmiotów sektora finansowego, przedsiębiorstw, obywateli i władz. Ponadto przejście na zrównoważony model wzrostu stanowi złożone zadanie i niewątpliwie jest stopniowym procesem, w którym trzeba uwzględnić specyfikę sektorów.

1.4. Zwyciężyć musi holistyczna wizja, współpraca i dalsza integracja między państwami członkowskimi. Jest bardzo ważne, by w tej dziedzinie cała UE przemawiała jednym głosem i stosowała to samo podejście. Nie tylko pomoże to osiągnąć wyznaczone cele, ale umożliwi także postęp w innych ważnych dziedzinach, takich jak unia energetyczna, unia bankowa, unia rynków kapitałowych i agenda cyfrowa.

1.5. Zrównoważone modele gospodarcze powinny dysponować zróżnicowanym systemem finansowym, w którym współegzystują na równi banki o różnej wielkości i różnych modelach biznesowych oraz inne podmioty finansowe. W tym celu konieczne jest dokończenie tworzenia przepisów oraz poprawa ich spójności i właściwego wdrażania zgodnie z **zasadą proporcjonalności**.

⁽¹⁾ Zob. Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego (COM(2018) 97 final), rozdział 6 Dalsze działania.

Zdaniem EKES-u skierowanie kapitału w stronę bardziej zrównoważonej gospodarki musi iść w parze z **włączeniem społecznym pod względem finansowym** oraz **spójnością społeczną** w Europie, w której nikt nie pozostaje w tyle. Rzeczywiście, powiększające się różnice dochodów obywateli mogą być barierą dla zrównoważonego wzrostu gospodarczego, dlatego ład korporacyjny i zarządzanie instytucjonalne muszą przyczynić się do przywrócenia równowagi.

1.6. Należy zapewnić odpowiedni poziom **spójności** między różnymi istniejącymi ramami finansowymi na szczeblu globalnym, przyjmując za wspólny punkt odniesienia cele zrównoważonego rozwoju ONZ i porównując je ze zrównoważoną klasyfikacją⁽²⁾. Odnowioną klasyfikację zaproponowaną w planie działania należy promować na całym świecie i włączyć do prawa Unii w sposób jednolity i w tym samym czasie we wszystkich państwach członkowskich, a jednocześnie zapewnić jej regularny przegląd i aktualizację.

1.7. Podsumowując, EKES stanowczo popiera **plan działania Komisji dotyczący finansowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego**, dzięki któremu cały łańcuch wartości powinien stać się bardziej zrównoważony, jednak pragnie poczynić kilka uwag w odniesieniu do działań zaproponowanych w planie oraz ich wdrażania:

- I. Całościowe podejście wykorzystujące metodologię cyklu życia do uwzględniania czynnika istotności finansowej⁽³⁾ w procesie inwestowania wymaga **zrównoważonych inwestycji** oraz **odpowiedzialnych pożyczek**: skupianie się na jednym elemencie w oderwaniu od drugiego byłoby niekonsekwentne i sprawiłoby, że proces budowania unii finansowej (bankowej i kapitałowej) ulegnie zahamowaniu.
- II. Klasyfikacja powinna być **dynamiczna** i należy ją wprowadzać stopniowo, wychodząc od jasno zdefiniowanych kryteriów z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego dla zrównoważonej działalności gospodarczej. Na początkowym etapie należałoby dokonać konfiguracji czynników środowiskowych, a jednocześnie wprowadzić gwarancje w sektorach społecznych oraz dobry ład korporacyjny.
- III. Dziesięć działań wykazuje dużą spójność wewnętrzną i oddziałuje między sobą. W związku z powyższym należy odpowiednio wyważyć skonfigurowanie nowej klasyfikacji (działanie 1) oraz jej uwzględnienie przez agencje ratingowe (działanie 6) w celu rozwinięcia systemów punktowej oceny na podstawie wiarygodnych informacji dostarczanych przez przedsiębiorstwa (działanie 9), uzupełniających oznakowania (działanie 2) oraz wskaźniki referencyjne (działanie 5). Dzięki temu podmioty systemu finansowego będą dysponować solidną podstawą umożliwiającą uwzględnianie czynników z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego w decyzjach inwestycyjnych (działanie 7) w oparciu o uprzednie doradztwo i proaktywne interakcje z klientami (działanie 4). Wszystko to będzie przebiegać z poszanowaniem **obowiązku powierniczego** polegającego na działaniu w najlepszym interesie inwestorów lub beneficjentów (zasada ostrożnego inwestora w dorobku prawnym UE).
- IV. Normalizację oraz, w stosownych wypadkach, późniejsze znakowanie zrównoważonych produktów finansowych można by uzupełnić nowymi europejskimi ramami **obligacji zabezpieczonych**⁽⁴⁾ i rozszerzyć planowane **zrównoważone produkty ogólnoeuropejskie**, począwszy od rozdziału dotyczącego **emerytur**.
- V. Ogromne znaczenie ma dostosowanie różnych **zachęt** stymulujących zrównoważone inwestycje, o ile daje się uzasadnić powiązane **pozytywne efekty zewnętrzne**. Zharmonizowana metodologia wskaźników niskoemisyjnych powinna służyć jako wytyczne dla szacowania innych skutków. Mając na uwadze odporność i stabilność sektora finansowego, należy zbadać możliwość opracowania **współczynnika wsparcia ekologicznego**, by odpowiednio określić ich parametry. W tej dziedzinie EKES zgadza się z Parlamentem Europejskim, który popiera włączenie zagrożeń dla zrównoważonego rozwoju do pakietu Bazylea IV⁽⁵⁾. Należy ewentualnie rozważyć inne alternatywy zapewniające bezpośrednią korzyść końcowym pożyczkobiorcom i inwestorom, takie jak zachęty podatkowe.
- VI. Należy dążyć do publikowania jak najbardziej zharmonizowanych, bardziej kompletnych, odpowiednich i porównywalnych **informacji niefinansowych** wysokiej jakości, by umożliwić kontrole zewnętrzne. W tym celu należy także ocenić wpływ dyrektywy w sprawie informacji niefinansowych (95/2014/UE). Równolegle należy opracować alternatywne zasady rachunkowości.

⁽²⁾ Zob. projekt klasyfikacji EBI: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/180131-sustainable-finance-final-report-annex-3_en.pdf.

⁽³⁾ Ramy istotności analizują te czynniki, które są najbardziej kluczowe dla wyniku finansowego przedsiębiorstw, w tym także czynniki istotności finansowej w dziedzinie zrównoważoności.

⁽⁴⁾ Obligacje zabezpieczone stanowią zobowiązania dłużne emitowane przez instytucje kredytowe i zabezpieczone wyodrębnioną pulą aktywów, z której właściciele obligacji mogą bezpośrednio zaspokoić swoje roszczenia jako wierzyciele uprzywilejowani. Zob. nowe wnioski COM(2018) 93 final – 2018/0042 (COD) i COM(2018) 94 final – 2018/043 (COD).

⁽⁵⁾ Pakiet Bazylea jest międzynarodową umową regulacyjną, która wprowadziła szereg reform mających na celu poprawę regulacji, nadzoru i zarządzania ryzykiem w sektorze bankowym. Wszystkie normy Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego są wymogami minimalnymi, które mają zastosowanie do banków prowadzących działalność międzynarodową, zatem zawarcie w tych ramach przepisów o zrównoważonym rozwoju pomoże w przyjęciu przez ten sektor tego samego kierunku na całym świecie. <https://www.bis.org/bcbs/basel3.html>

- VII. Europejskie organy nadzoru oraz ich wspólny komitet muszą dysponować wyspecjalizowanymi zasobami technicznymi (wiele podmiotów posiada wieloletnie doświadczenie w dziedzinie zrównoważonego odpowiedzialnego inwestowania, ZOI), tak aby przygotować standardy techniczne powiązane z aktami delegowanymi zaproponowanymi przez Komisję Europejską i późniejsze monitorowanie wdrażania dużej ilości przepisów. Należy przy tym ustanowić proporcjonalne i skuteczne procesy i unikać nadmiaru technokracji, z którym mamy do czynienia dość często.
- VIII. Depozytariusz inwestycji również musi być w stanie wypełniać skutecznie swoją funkcję nadzoru działalności spółki zarządzającej lub inwestycyjnej, zatem jego niezależność musi być zagwarantowana. Wymaga to w szczególności polityki dotyczącej konfliktu interesów w przypadku powiązań udziałowych lub krzyżowych powiązań kapitałowych⁽⁶⁾.
- IX. W odniesieniu do wniosku Komisji w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027⁽⁷⁾, EKES uważa, że jest to krok w dobrym kierunku, ale potrzebne są bardziej ambitne zobowiązania, by umożliwić realizację Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030. W związku z tym EKES wzywa do zwiększenia udziału wydatków UE na cele związane z klimatem o co najmniej 30 % bez narażania na szwank innych zobowiązań⁽⁸⁾. Komitet z zadowoleniem przyjmuje znaczny wzrost procentowy środków przeznaczonych na wypełnienie zobowiązań w zakresie środowiska i klimatu (+46 %). Jednakże kwota środków budżetowych przeznaczonych na te cele jest nadal zdecydowanie niewystarczająca, aby przejść do zrównoważonego rozwoju i walki ze zmianą klimatu.
- 1.8. Badania⁽⁹⁾ pokazują, że inwestorzy chcieliby uwzględniać w swoich inwestycjach aspekty klimatyczne, środowiskowe i społeczne. W celu zapewnienia łatwiejszego i bezpiecznego dostępu dla inwestorów należy opracować „sztandarowe ogólnoeuropejskie zrównoważone produkty finansowe”, poczynając od ogólnoeuropejskich indywidualnych produktów emerytalnych (OIPE). Propagowanie na skalę międzynarodową tych **bezpiecznych i zrównoważonych** produktów przyciągnęłoby do Europy inwestycje zagraniczne.
- 1.9. **Informowanie** o tych działaniach jest niezwykle ważne, jeśli obywatele mają być świadomi tego, co robi dla nich UE. Potrzebna jest dzielona odpowiedzialność między wszystkimi podmiotami publicznymi i prywatnymi, a **edukacja finansowa**⁽¹⁰⁾ powinna być obowiązkowa, aby obywatele rozumieli to nowe podejście i aby można było stymulować tak społecznie odpowiedzialne inwestycje detaliczne, jak i zrównoważoną produkcję towarów i usług.
- 1.10. EKES podkreśla też potencjał **sztucznej inteligencji** w zakresie dostosowania preferencji inwestorów końcowych do kierunku przeznaczenia tych inwestycji. W świetle dowiedzionej wartości dodanej **ESG Machine Learning** (obejmującej wskaźniki ZOI, wartości odniesienia w zakresie zrównoważoności itp.) należałoby rozważyć stosowanie nowej klasyfikacji w wyłaniających się inicjatywach. Należy również przeanalizować rozwiązania uczenia maszynowego, aby banki i inwestorzy zwiększyli pożyczki dla konkretnych sektorów lub obszarów działalności uwzględniających zasady dotyczące ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego.
- 1.11. EKES otwarcie wzywa współprawodawców do szybkiego omówienia i przyjęcia trzech wniosków ustawodawczych wynikających z planu działania przyjętego przez Komisję w dniu 24 maja 2018 r.

2. Wprowadzenie: w kierunku nowego scenariusza

2.1. Przyspieszający wzrost finansjalizacji, czy też inaczej udziału sektora finansowego w gospodarce, rozpoczął się w 1971 r. wraz ze zniesieniem przez USA wymienialności dolara na złoto (tzw. standardu złota), wskutek czego pieniądź stał się środkiem fiducyjnym, który nie ma oparcia w dobrach materialnych i którego wartość opiera się na zaufaniu. Do lat 80. ubiegłego wieku podaż pieniądza (M2) stanowiła około 50 % światowego PKB, a więc była na poziomie zbliżonym do pochodnych instrumentów finansowych.

2.2. Udział ten spadł w okresie kryzysu, po czym w 2015 r. powrócił do wcześniejszych poziomów, co doprowadziło do 4-krotnego wzrostu aktywów finansowych w stosunku do M2 i ponad 10-krotnego wzrostu w przypadku instrumentów pochodnych.

⁽⁶⁾ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3A0J.L_.2016.078.01.0011.01.POL

⁽⁷⁾ Więcej informacji na temat ogólnego stanowiska EKES-u znaleźć można w opinii EKES-u w sprawie wieloletnich ram finansowych po roku 2020 (Dz.U. C 440 z 6.12.2018, s. 106).

⁽⁸⁾ Komisja Europejska zaproponowała, by w latach 2021–2027 przynajmniej 25 % wydatków UE przyczyniało się do realizacji celów dotyczących klimatu (w latach 2014–2020 było to 20 %).

⁽⁹⁾ https://www.morganstanley.com/pub/content/dam/msdotcom/ideas/sustainable-signals/pdf/Sustainable_Signals_Whitepaper.pdf

⁽¹⁰⁾ Zob. sprawozdanie IOSCO/OCDE „The Application of Behavioural Insights to Financial Literacy and Investor Education Programmes and Initiatives”.

2.3. Ten brak równowagi pomiędzy gospodarką realną a gospodarką finansową stale się powiększa wraz ze wzrostem znaczenia wyłaniających się technologii FinTech i InsurTech, co wymaga wzmocnienia wysiłków w celu wprowadzenia solidnych regulacji i środków nadzoru służących zapewnieniu stabilności finansowej.

2.4. Program ONZ do roku 2030 określający 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz porozumienie paryskie, służące przystosowaniu się do zmiany klimatu i zwiększeniu odporności na zmianę klimatu, powinny zapewnić stabilność, żywienie i lepszą równowagę między społeczeństwem integracyjnym a dobrze prosperującą gospodarką.

2.5. Zgodnie z duchem traktatów UE i wynikających z nich kierunków polityki przejście na niskoemisyjną, bardziej zasobooszczędną gospodarkę o obiegu zamkniętym ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia **długoterminowej konkurencyjności** gospodarki UE, a także dla wyważonego zintegrowania wymiaru gospodarczego, społecznego i związanego z ładem korporacyjnym.

2.6. Działania podejmowane przez Europę w następstwie przyjęcia **Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030** muszą być zgodne z traktatami i przywrócić długofalową wizję zrównoważonego rozwoju, w której wzrost gospodarczy, spójność społeczna i ochrona środowiska nawzajem się uzupełniają i wspierają.

2.7. System finansowy może odgrywać kluczową rolę, jeśli chodzi o stawianie czoła wyzwaniom w zakresie zrównoważonego rozwoju, szczególnie poprzez przyciąganie funduszy niezbędnych do wypełnienia luki inwestycyjnej wynoszącej prawie 180 mld EUR, bez których nie da się osiągnąć do 2030 r. unijnych celów w zakresie ochrony klimatu i energetyki⁽¹¹⁾. W tym względzie Komitet popiera stanowisko grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. zrównoważonego finansowania, że transformacja unijnej gospodarki musi się dokonać w gospodarce realnej w warunkach sprzyjających stabilnej współpracy między podmiotami sektora publicznego i prywatnego.

2.8. Przejściu na zrównoważony model gospodarki towarzyszyć będą technologie i innowacje cyfrowe. Jak stwierdził sekretarz generalny ONZ⁽¹²⁾, powinno ono chronić i promować globalne wartości. Ryzyko prawne i operacyjne związane z technologią blockchain, kryptowalutami i inteligentnymi umowami wzrasta ze względu na brak regulacji i przejrzystości. Aby lepiej chronić konsumentów i inwestorów, zabezpieczyć integralność rynków oraz uniknąć szkodliwych praktyk (uchylanie się od opodatkowania, pranie pieniędzy czy finansowania działalności terrorystycznej), konieczna jest poprawa bezpieczeństwa i przejrzystości sieci innowacji finansowych⁽¹³⁾.

2.9. Projekty związane z celami COP21⁽¹⁴⁾ wymagają posiadania dostatecznego i stabilnego kapitału – zarówno finansowego, jak i niematerialnego (kapitału ludzkiego, technicznego i innych form kapitału relacyjnego, w tym kapitału instytucjonalnego).

2.10. Istnieje pilna potrzeba dostosowania polityk publicznych, zaktywizowania podmiotów prywatnych i zwiększenia środków budżetowych UE, a jednocześnie wprowadzenia **przejrzystości oraz podejścia długoterminowego** w gospodarce.

2.11. Wizja zrównoważonego rozwoju wymaga ściślejszego, bardziej kompleksowego i całościowego powiązania z określonymi strategiami, takimi jak unia energetyczna, agenda cyfrowa i europejski filar praw socjalnych, w celu pobudzenia inwestycji społecznych i zielonych inwestycji – zarówno publicznych, jak i prywatnych.

2.12. Takie podejście leży również u podstaw projektu unii rynków kapitałowych. EKES podziela pogląd, że należy skutecznie połączyć kapitał prywatny, finansowanie w ramach EFIS (Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych) i inne fundusze unijne, aby przekierować inwestycje do przedsiębiorstw, których działalność powoduje pozytywne efekty zewnętrzne dla społeczeństwa i środowiska.

2.13. Nadszedł czas działania. Europa już od 28 lat jest prekursorem w dziedzinie zrównoważonego rozwoju, jednak bynajmniej nie jest już osamotniona w swoich wysiłkach.

⁽¹¹⁾ Zob. Plan działania, wprowadzenie, pkt 1.1.

⁽¹²⁾ Celem jest określenie, w jaki sposób system ONZ będzie wspierać stosowanie tych technologii w celu przyspieszenia realizacji Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i ułatwienia ich dostosowania do wartości określonych w Kartce Narodów Zjednoczonych, w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz w normach i standardach prawa międzynarodowego. <http://www.un.org/en/newtechnologies/images/pdf/SGs-Strategy-on-New-Technologies.pdf>

⁽¹³⁾ Zob. opinia EKES-u w sprawie „Plan działania w zakresie technologii finansowej: w kierunku bardziej konkurencyjnego i innowacyjnego europejskiego sektora finansowego” (Dz.U. C 367 z 10.10.2018, s. 61).

⁽¹⁴⁾ COP21: konferencja ONZ w sprawie zmiany klimatu, 2015.

3. Finansowanie na rzecz bardziej zrównoważonego rozwoju świata

3.1. W coraz większym stopniu mierzymy się z katastrofalnymi i nieprzewidywalnymi skutkami zmiany klimatu i wyczerpywania się zasobów. Wydarzenia te pogłębiają wykluczenie społeczne lub nierówności.

3.2. Art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że zadaniem Unii jest wspieranie trwałego wzrostu gospodarczego przyjaznego dla środowiska. Nadzwyczajna sytuacja klimatyczna jest sprawą najwyższej wagi także dla Komitetu i wyznacza ogólne ramy działania dla organów publicznych oraz podmiotów gospodarczych, pracowników i obywateli. Tak więc konieczne jest zorganizowanie i przede wszystkim finansowanie szeroko zakrojonej transformacji gospodarczej, społecznej i środowiskowej.

3.3. Wyzwaniom tym trzeba sprostać w harmonijny sposób w drodze wspólnych, podejmowanych przez wszystkich wysiłków. Sektor finansowy ma do odegrania istotną rolę w zakresie kierowania do gospodarki środków finansowych, oszczędności i inwestycji obywateli, oszczędzających i inwestorów. W ostatecznym rozrachunku to w gospodarce nastąpi faktyczna przemiana, w związku z czym zasadnicza i niezbędna jest rola przedsiębiorstw. Władze będą musiały także wywiązać się ze swych zobowiązań w tym względzie.

3.4. Europa będzie w stanie przyjąć zdecydowane stanowisko tylko przy maksymalnym konsensusie w sprawie tego planu. Państwa członkowskie powinny zewrzeć szeregi i zjednoczyć siły. Działania prowadzone w pojedynkę i partykularne interesy muszą ustąpić miejsca wspólnej wizji przyszłości, która z kolei ma zagwarantować perspektywę kolejnym pokoleniom. Działania podejmowane przez Europę w następstwie przyjęcia Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 wymagają długofalowej wizji zrównoważonego rozwoju i jasnych celów, w ramach których wzrost gospodarczy, spójność społeczna i ochrona środowiska muszą się nawzajem uzupełniać i wspierać.

3.5. Długofalowemu podejściu w zakresie zrównoważonego wzrostu powinna towarzyszyć polityka publiczna, która właściwie oceniałaby negatywne efekty zewnętrzne oraz zrównoważone i niezrównoważone warianty inwestycji. Równocześnie we wszystkich państwach członkowskich trzeba zapewnić znaczną przewidywalność polityki przemysłowej, która będzie lepiej zintegrowana z globalnymi łańcuchami wartości. W tym celu należy przeprowadzić gruntowną analizę i na jej podstawie wdrożyć odpowiedni proces polityczny, który powinien być wspierany przez Komisję i państwa członkowskie.

3.6. EKES podkreśla, że **zrównoważony wzrost** powinien odnosić się do wymiaru środowiskowego, gospodarczego, społecznego i związanego z ładem korporacyjnym w ramach zrównoważonego, globalnego i kompleksowego podejścia spójnego ze wszystkimi celami zrównoważonego rozwoju i porozumieniem klimatycznym z Paryża. Należy ustanowić **minimalne warunki przekrojowe**, których nie można zastąpić. Ten minimalny nienaruszalny próg jest zapisany w międzynarodowych konwencjach w sprawie **praw grup słabszych** (kobiet i dziewcząt, dzieci, uchodźców i pracowników-migrantów, osób niepełnosprawnych itp.)⁽¹⁵⁾ i egzekwowany przez zapewnienie przestrzegania zasady **dobrego zarządzania budżetem**.

3.7. Liczne dowody wskazują na to, że obywatele Unii chcieliby, aby ich oszczędności i inwestycje były związane z celami społecznymi i środowiskowymi, w związku z czym muszą **mieć oni silniejszą pozycję i znać** zagadnienia związane ze zrównoważonym finansowaniem.

3.8. Dlatego też system finansowy powinien przeobrazić się w taki sposób, by stał się **przejrzysty, rzeczowy i zrozumiały** dla obywateli Unii. Istotnymi elementami w tym kontekście są poprawa **dostępu do informacji** o wynikach w dziedzinie zrównoważonego rozwoju oraz **promowanie wiedzy finansowej** (lepsze zrozumienie funkcjonowania świata finansów).

4. Ukierunkowanie przepływów kapitału na bardziej zrównoważoną gospodarkę

4.1. W ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) udało się do tej pory uruchomić inwestycje sektora publicznego i prywatnego w strategicznie ważnych projektach UE. EFIS jest zarządzany zgodnie z wykazem projektów Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) obejmujących inwestycje związane ze środowiskiem, efektywnością energetyczną i efektywną gospodarką zasobami, gospodarką wodną, sektorami cyfrowymi, transportem itp.

4.2. Jednakże oprócz EFIS niezbędny jest większy zasięg w innych sektorach, szczególnie tych, które koncentrują się na infrastrukturze społecznej i instytucjach społecznych zwiększających kapitał niematerialny osób młodych, kobiet i innych wykluczonych lub słabszych grup społecznych.

⁽¹⁵⁾ Zob. w szczególności wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i norm pracy MOP.

4.3. Lokalne oszczędności są niezastąpionym źródłem trwałego wzrostu gospodarczego, co oznacza finansowanie zrównoważonych projektów MSP za pośrednictwem lokalnych banków.

4.4. Zdaniem EKES-u należy zwiększyć finansowanie **EFIS** przez wykorzystanie kapitału pochodzącego od agencji finansowych i banków publicznych w państwach członkowskich UE, które to agencje i banki powinny stanowić sieć służącą do wspólnego opracowania bardziej strategicznej i integracyjnej perspektywy długoterminowej, zgodnej z faktycznym znaczeniem pojęcia „zrównoważoności” w jego powszechnym rozumieniu oraz nakreślającej przejściowy plan działania na rzecz dekarbonizacji przedsiębiorstw.

4.5. Jednocześnie EKES wzywa **Europejski Bank Centralny** (EBC) do zbadania wykonalności wprowadzenia „zielonej” i „społecznej” stopy procentowej, by zachęcić do zrównoważonych inwestycji i pożyczek i zgadza się z Parlamentem Europejskim, że należy wyraźnie uwzględnić cele porozumienia paryskiego oraz cele z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego w jego wytycznych kierunkujących jego programy zakupowe.

4.6. *System jednolitej klasyfikacji działań na rzecz zrównoważonego rozwoju*

4.6.1. Należy dokonać przeglądu tradycyjnych metod dokonywania obliczeń i ewaluacji wpływu. Należy wprowadzić bardziej wiarygodne **nowe definicje wskaźników** ilościowych i jakościowych, łączące priorytetowe wartości gospodarcze i środowiskowe z wartościami społeczeństwa i koniecznością zapewnienia przetrwania człowieka.

4.6.2. EKES zgadza się z Komisją w kwestii pilnej potrzeby rozpoczęcia pierwszego etapu opracowywania stabilnej, a jednocześnie dynamicznej **klasyfikacji zrównoważoności** zapewniającej spójność rynkową i dostarczającej jasnych wskaźników określających, które działania są ekologiczne, prospołeczne i związane z dobrym ładem korporacyjnym. Należy przy tym stosować **całościowe podejście**.

4.6.3. Podstawą rolę w tym procesie odgrywa grupa ekspertów technicznych ds. zrównoważonego finansowania, która przez cały czas powinna dysponować wysokimi kwalifikacjami i specjalistyczną wiedzą o strategicznych sektorach przemysłowych w celu opracowania solidnej i wiarygodnej **klasyfikacji ekologicznej i społecznej**.

4.6.4. Grupie tej należy przede wszystkim wyznaczyć jasne cele dotyczące treści i harmonogramu, a pierwszym etapem powinno być połączenie nowej klasyfikacji z innymi istniejącymi międzynarodowymi klasyfikacjami (działania gospodarcze, zawody, badania itp.) w celu zapewnienia większej zgodności z kryteriami i punktami odniesienia wyznaczonymi przez ONZ.

4.6.5. Europejska klasyfikacja powinna składać się z trzech poziomów:

- standardu minimalnego zgodnego z celami zrównoważonego rozwoju do roku 2030, postanowieniami porozumienia paryskiego oraz zasadą „nie szkodzić” zgodnie z analizą ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego,
- poziomu pośredniego określającego działania pozwalające osiągnąć weryfikowalny „pozytywny wpływ”, który został zdefiniowany w inicjatywie finansowej UNEP (Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska),
- poziomu obejmującego działania, które mogą przyspieszyć pozytywną transformację i sprostać wyzwaniom ekologicznym, gospodarczym i społecznym, zgodnie z potrzebami różnych zainteresowanych stron, dla których klasyfikacja będzie punktem odniesienia.

4.6.6. Istnieje pilna potrzeba sklasyfikowania różnych rodzajów płynących z inwestycji korzyści, które można przypisać wprowadzeniu czynnika zrównoważonego rozwoju. Kryteria pozytywne należy uzupełnić o skutki szkodliwe dla środowiska ⁽¹⁶⁾, tak aby umożliwić identyfikację niezrównoważonych aktywów.

4.6.7. Nowa klasyfikacja powinna być powiązana ze strategią i planem inwestycyjnym UE na rzecz przejścia na gospodarkę niskoemisyjną. Powinna obejmować działalność finansową, która prowadzi do redukcji emisji w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) ⁽¹⁷⁾ i rozporządzeniem w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁶⁾ Zob. OECD, zalecenie Rady dotyczące wspólnego podejścia do zagadnień oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz środowiskowych i społecznych analiz due diligence [niedostępne w języku polskim].

⁽¹⁷⁾ Zgodnie z definicją w załączniku 1 do dyrektywy 2003/87/WE, zmienionej dyrektywą 2009/29.

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań w dziedzinie klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013.

4.7. Normy i oznakowania dla zrównoważonych produktów finansowych

4.7.1. Zapewnienie łatwiejszego i bezpiecznego dostępu dla inwestorów ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju zrównoważonych rynków finansowych. Europejskie **normy** dotyczące zrównoważonego finansowania powinny zostać starannie skonfigurowane, przy czym należy wprowadzić normy społecznie odpowiedzialnych inwestycji.

4.7.2. W tym celu wprowadzono by **oficjalną unijną normę dotyczącą obligacji ekologicznych** oraz zbadano możliwość stworzenia unijnego oznakowania lub certyfikatu obligacji ekologicznej podlegającego obowiązkowym kontrolom zewnętrznym, tak aby zagwarantować pozytywny wpływ inwestycji. W kontekście „**Planu działania w sprawie detalicznych usług finansowych: szersza oferta i lepsze produkty**” EKES zaleca⁽¹⁹⁾, by Komisja zdefiniowała **łatwo porównywalne i całkowicie przejrzyste produkty**, które będą proste i będą miały takie same właściwości.

4.7.3. Otwiera to możliwość oferowania **sztandarowych ogólnoeuropejskich produktów zrównoważonych** oraz zapewnienia odpowiednich, niezależnych, obowiązkowo certyfikowanych **narzędzi porównawczych**⁽²⁰⁾ dla różnych zrównoważonych produktów w poszczególnych jurysdykcjach w obrębie UE.

4.7.4. Konstrukcja ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego (**OIPE**)⁽²¹⁾, jak przewidziano we wniosku ustawodawczym przyjętym przez Komisję w dniu 29 czerwca 2017 r., wymaga od podmiotów prowadzących programy emerytalne publicznego ujawniania informacji na temat tego, czy i w jaki sposób uwzględniają one czynniki z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego w swoich systemach zarządzania ryzykiem, przy czym wymóg ten **nie zobowiązuje** ich do uwzględnienia tych czynników w swojej polityce inwestycyjnej. Włączenie takiego obowiązku pomogłoby rozszerzyć ich wykorzystanie jako jednego ze zrównoważonych rozwiązań.

4.7.5. EKES wzywa państwa członkowskie do rozszerzenia tego obowiązku w odpowiednim momencie na wszystkie produkty związane ze świadczeniami emerytalnymi. Ułatwiłoby to rozszerzenie jego stosowania jako jednego z rozwiązań na rzecz zrównoważonego rozwoju w związku z problemem obecnego systemu dystrybucji.

4.8. Wspieranie inwestycji w zrównoważone projekty

4.8.1. Zgodnie z **celami odnowionej strategii dotyczącej polityki przemysłowej UE** ukierunkowanie kapitału na inwestycje długoterminowe powinno iść w parze z inwestycjami we wspomaganie rozwoju MŚP, wspieranie regionów słabiej rozwiniętych, modernizację infrastruktury i wzmocnienie pozycji obywateli przez kształcenie i szkolenie.

4.8.2. W celu ukończenia inwestycji w zrównoważoną infrastrukturę niezbędna jest szersza **polityka makroostrożnościowa** uwzględniająca **skutki fizyczne** (coraz większe narażenie na zagrożenia spowodowane przez zmianę klimatu), zgodnie z dyrektywą Wypłacalność II. Na przykład kodeksy budowlane służące ograniczeniu do minimum skutków katastrof naturalnych mogłyby nakładać na firmy ubezpieczeniowe wymóg **dostosowywania zarządzania ryzykiem** do nowych zasad **zrównoważonych produktów ubezpieczeniowych**.

4.8.3. EKES popiera wzmocnienie EFIS 2.0 i EFZR. W odniesieniu do WRF na lata 2021–2027 z zadowoleniem przyjmuje utworzenie InvestEU, który powinien zgromadzić więcej kapitału prywatnego i być w stanie objąć rynek obligacji, zakłady ubezpieczeń i fundusze emerytalne.

4.8.4. Należałoby poszukiwać dodatkowego kapitału prywatnego w celu zachęcania i wspierania przedsiębiorstw, szczególnie MŚP, inwestujących w innowacje oraz badania i rozwój.

4.8.5. EKES zaleca precyzyjniejsze wskazanie **obszarów**, w których istniejące inicjatywy publiczne i prywatne pozwalają osiągnąć maksymalnie zrównoważoną i odporną infrastrukturę, tak aby umożliwić powielanie takich inicjatyw w UE i państwach partnerskich za pomocą **rozwiązań w odpowiedniej skali**.

4.9. Zagadnienia zrównoważonego rozwoju w doradztwie finansowym

4.9.1. Jak już stwierdził w opinii „Obowiązki inwestorów instytucjonalnych i podmiotów zarządzających aktywami w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju”⁽²²⁾, EKES opowiada się za zmianą dyrektywy MiFID II i dyrektywy w sprawie dystrybucji ubezpieczeń, tak aby wprowadzić obowiązek zbadania, jak można uwzględnić **preferencje** inwestorów

⁽¹⁹⁾ Zob. opinia EKES-u w sprawie detalicznych usług finansowych (Dz.U. C 434 z 15.12.2017, s. 51).

⁽²⁰⁾ W oparciu o „Kluczowe zasady dotyczące narzędzi porównawczych”.

⁽²¹⁾ Pod koniec 2016 r. wartość aktywów zgromadzonych w funduszach ubezpieczeń społecznych i prywatnych programach emerytalnych w państwach OECD przekroczyła 38 bilionów USD.

⁽²²⁾ Zob. opinia EKES-u w sprawie „Obowiązki inwestorów instytucjonalnych i podmiotów zarządzających aktywami w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju”, pkt 3.8 (zob. s. 97 niniejszego Dziennika Urzędowego).

dotyczące zrównoważonego rozwoju. W ten sposób doradcy będą mogli wydawać właściwe zalecenia dotyczące produktów finansowych, dostarczając jasnych informacji o potencjalnym ryzyku i potencjalnych korzyściach związanych z różnymi czynnikami zrównoważonego rozwoju.

4.9.2. EKES popiera apel do Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) o włączenie postanowień dotyczących preferencji w zakresie zrównoważonego rozwoju do **wytycznych dotyczących oceny adekwatności.**

4.10. *Wskaźniki referencyjne zrównoważonego rozwoju*

4.10.1. Optymalnym celem jest **wspólna metodyka** pomiaru niefinansowych wyników zrównoważonych inwestycji. Dlatego EKES z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę w sprawie **harmonizacji wskaźników** obejmujących przedsiębiorstwa niskoemisyjne, traktując ją jako pierwszy etap, który powinien zostać rozszerzony na inne parametry zrównoważonego rozwoju.

4.10.2. EKES zachęca zatem Komisję do rozszerzenia zakresu działalności na obszar społeczny za pośrednictwem grupy ekspertów technicznych odpowiedzialnej za przeprowadzenie konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami i za opublikowanie sprawozdania w sprawie kształtu i metodologii wskaźnika referencyjnego dotyczącego emisyjności.

5. Uwzględnianie kwestii zrównoważonego rozwoju w zarządzaniu ryzykiem

Zrównoważony rozwój odnosi się do szeregu zagrożeń związanych z wytwarzaniem bogactwa, a wydobywanie, nabywanie i pomniejszanie zasobów wywierają na niego nieuchronny wpływ.

5.1. *Zrównoważony rozwój w badaniach rynku i ratingach kredytowych*

5.1.1. EKES podkreśla, że **agencje ratingowe** muszą być **wolne od wszelkich konfliktów interesów** w celu zagwarantowania **niezależności podmiotów świadczących usługi w zakresie badań lub ocen punktowych.** Ponadto niezbędne jest przejrzyste i przedstawione w określonym terminie uzasadnienie metodyki stosowanej przez te podmioty w odniesieniu do każdego przypadku.

5.1.2. Istniejące agencje ratingowe nie uwzględniają w wystarczającym stopniu wpływu negatywnych trendów w obszarze ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego na przyszłą zdolność kredytową emitentów. EKES wzywa do wprowadzenia wyraźnych **norm i środków nadzoru** dotyczących **uwzględnienia czynników z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego** w ratingach wszystkich agencji ratingowych działających w UE. Ponadto wzywa do ustanowienia procesu akredytacji **„marki zielonego finansowania”** przez podmioty certyfikowane przez ESMA.

5.1.3. Należy także rozważyć akredytację takich podmiotów jak banki, zarządzający funduszami itp. Stworzyłyby to dodatkowe zobowiązanie dla różnych podmiotów finansowych i pozwoliło uniknąć sytuacji, w których plan zrównoważonych produktów jest wykorzystywany jako pseudoekologiczny marketing.

5.1.4. Wreszcie EKES sugeruje, by rozważyć stworzenie krajowych ratingów kredytowych dla produktów ekologicznych. Zapewnienie jasnego „zielonego” ratingu, w uzupełnieniu ratingu krajowego, również zachęciłoby państwa do ciągłej poprawy wyników, a jednocześnie mogłoby sprzyjać przyciąganiu inwestycji zagranicznych.

5.2. *Obowiązki w zakresie zrównoważonego rozwoju spoczywające na inwestorach instytucjonalnych i podmiotach zarządzających aktywami: obowiązek powierniczy*

5.2.1. Urzędy nadzoru Unii Europejskiej (ESA) muszą zagwarantować ścisłą zgodność z **funkcjami usług pośrednictwa finansowego.**

5.2.2. Wymaga to podejścia bardziej kompleksowego niż przewidziane w planie działania Komisji, nadającego priorytet relacjom w aspekcie edukacyjnym, zawodowym, związanym z płcią, geograficznym, rasowym lub etnicznym, religijnym, kulturowym lub relacjom w innych obszarach różnorodności.

5.2.3. W ramach wypełniania swoich podstawowych zobowiązań prawnych inwestorzy powinni aktywnie współpracować z klientami, aby zrozumieć ich interesy niefinansowe, dostarczając im przy tym jasnych informacji o potencjalnym ryzyku finansowym i korzyściach związanych z czynnikami z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego.

5.2.4. Organy regulacyjne, inwestorzy, podmioty zarządzające aktywami, pracownicy branży finansowej i doradcy muszą działać w najlepszym interesie beneficjentów (np. przyszłych emerytów) lub klientów (inwestorów detalicznych lub instytucjonalnych). Wszystkie działania w ramach ładu korporacyjnego i głosowania muszą być ukierunkowane na ochronę zrównoważonego charakteru aktywów inwestycyjnych, zgodnie z obowiązkami powierniczymi. Posiadacze aktywów funduszu muszą informować o tym, w jaki sposób korzystają z przysługującego im prawa głosu.

5.2.5. Precyzując obowiązki inwestorów w odniesieniu do czynników zrównoważonego rozwoju, UE położy większy nacisk na inwestycje w perspektywie długoterminowej (zrównoważone finansowanie jest z założenia powiązane z podejściem długoterminowym).

5.3. Wymogi ostrożnościowe dla banków i zakładów ubezpieczeń

5.3.1. W swojej niedawnej opinii EKES podkreślił rolę, jaką mogą odgrywać banki dzięki swojemu pośrednictwu między świadomymi oszczędnościami a społecznie odpowiedzialnymi inwestycjami. Komitet zaleca, by w ramach bankowych wymogów kapitałowych przychylniej traktować inwestycje w zieloną gospodarkę i długoterminowe niekompleksowe operacje **udzielania pożyczek sprzyjających włączeniu społecznemu**, takich jak kredyty hipoteczne, w szczególności związane z efektywnością energetyczną, instalacją paneli fotowoltaicznych itp. Podobnie zaleca, by **rozważyć stosowanie dodatkowych wymogów kapitałowych** w odniesieniu do inwestycji w aktywa szkodliwe dla środowiska, po to by zachęcać do przechodzenia na działalność bardziej zrównoważoną. Należy być może rozważyć alternatywy, które przynoszą korzyści bezpośrednio ostatecznym pożyczkobiorcom i inwestorom, np. takie jak zachęty podatkowe. Jednolity Mechanizm Nadzorczy powinien sprawować szczególny nadzór w tej dziedzinie⁽²³⁾.

5.3.2. Niemniej przy obliczaniu aktywów wazonych ryzykiem zaktualizowane bankowe modele ratingowe muszą zawsze odzwierciedlać najbardziej aktualny poziom ryzyka związany z tymi zrównoważonymi aktywami. Należy przy tym zachować wysoki poziom ochrony konsumentów.

5.3.3. W związku z tym trzeba precyzyjniej określić zakres tzw. **współczynnika wsparcia ekologicznego**, dostarczając pełnych i rygorystycznych dowodów empirycznych na podstawie jasnej i precyzyjnej definicji tego, co rozumie się przez zielone inwestycje. **Odpowiedzialne badania naukowe i innowacje** w ramach programu „Horyzont 2020” i przyszłego programu „Horyzont Europa” mogłyby posłużyć jako doskonały sposób na uzyskanie wyników naukowych.

5.3.4. Podsumowując, aby zachować odporność i stabilność finansową, ten nowy scenariusz wymaga solidnego połączenia zarządzania ryzykiem finansowym, przy uwzględnieniu wpływu czynników z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego na zwrot finansowy i odpowiednim dostosowaniu uregulowań w ramach **dynamicznego** procesu. Jak stwierdzono w rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie zrównoważonych finansów⁽²⁴⁾, Komisja powinna wspierać włączenie zagrożeń dla zrównoważonego rozwoju do pakietu Bazylea IV.

6. Wspieranie przejrzystości oraz podejścia długoterminowego

6.1.1. Zrównoważone finansowanie wymaga systemu motywacyjnego, który zapewni skierowanie kapitału w stronę niezbędnych inwestycji oraz sprawiedliwą transformację środowiskową i społeczną w Europie, dzięki czemu wiodąca rola Europy pod względem wartości przyniesie przedsiębiorcom europejskim przewagę konkurencyjną.

6.2. Ujawnianie informacji i rachunkowość

6.2.1. EKES zauważa, że dyrektywa w sprawie **ujawniania informacji niefinansowych** została transponowana z niewygórowanymi ambicjami i niezharmonizowaną metodologią, wpływając tylko na duże przedsiębiorstwa i tym samym przyczyniając się w bardzo niewielkim stopniu do rozwoju uczciwych i zintegrowanych zrównoważonych inwestycji w Europie.

6.2.2. Zrównoważoność rodzi szereg nowych obaw i wyzwań w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych – można tu wymienić między innymi transformację cyfrową, nowe wskaźniki, normalizację, zadania obowiązkowe, nowe zrównoważone modele gospodarcze itp. Należy w związku z tym jak najbardziej ustandaryzować klasyfikację i metody sprawozdawczości oraz dostosować przepisy, aby uzyskać więcej łatwiej dostępnych informacji niefinansowych. W ten sposób organy regulacyjne i organy nadzoru rynku uzyskają pełniejszy obraz światowych tendencji, a co za tym idzie zwiększy się ich zdolność do podejmowania odpowiednich działań. Ten obecny etap określa się mianem „kontroli sprawności”, w trakcie której uwzględnione zostaną rozważania w myśl grupy roboczej Rady Stabilności Finansowej ds. przejrzystości informacji o ryzyku finansowym związanym ze zmianą klimatu (TCFD), po wszczętych przez Komisję konsultacjach publicznych.

6.2.3. Jeśli chodzi o platformy finansowania społecznościowego, „karta podstawowych informacji o inwestycji” powinna również zawierać informację na temat tego, jakie są główne niematerialne lecz istotne finansowo ryzyko i korzyści z księgowego punktu widzenia⁽²⁵⁾, związane z finansowaniem projektu w ramach finansowania społecznościowego.

⁽²³⁾ Zob. opinia EKES-u „Dokończenie budowy unii bankowej” (Dz.U. C 237 z 6.7.2018, s. 46).

⁽²⁴⁾ <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180529IPR04517/meps-back-resolution-on-sustainable-finance>

⁽²⁵⁾ Informacje w sprawozdaniu finansowym są istotne, jeżeli mogą wpłynąć na decyzje użytkowników. Pojęcie istotności jest powszechnie przyjętą zasadą rachunkowości sprawozdawczej i spółki muszą ujawniać wszelkie sprawy tego rodzaju. <https://www.business-case-analysis.com/materiality-concept.html>.

6.2.4. EKES popiera również rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej: MSSF 9⁽²⁶⁾ i pilnie wzywa do przeprowadzenia oceny wpływu MSSF na zrównoważone inwestycje.

6.2.5. EKES z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Europejskiej Grupy Doradczej ds. Sprawozdawczości Finansowej do dokonania oceny wpływu nowych lub zaktualizowanych MSSF na zrównoważone inwestycje oraz do zbadania potencjalnych alternatywnych zasad rachunkowości.

6.2.6. EKES sugeruje również, aby Komisja zwróciła się do ESMA o:

- dokonanie oceny praktyk stosowanych obecnie na rynku ratingów kredytowych i analizy zakresu, w jakim uwzględniane są kwestie ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego,
- włączenie informacji dotyczących ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju społecznego do wytycznych w sprawie ujawniania informacji przez agencje ratingowe oraz rozważenie, w stosownych przypadkach, zasadności dodatkowych środków.

6.3. *Ład korporacyjny i zbyt krótkoterminowe podejście rynków kapitałowych*

6.3.1. Wielu inwestorów chciałoby wiedzieć, czy przedsiębiorstwa stosują prawidłowe i przejrzyste metody rachunkowości oraz czy właściciele akcji zwykłych mają prawo do głosowania w ważnych kwestiach. Oczekują również, że przedsiębiorstwa będą unikać konfliktów interesów przy wyborze członków zarządu, agencji ratingowych i biegłych rewidentów.

6.3.2. Nadszedł czas, by poważnie uwzględnić nie tylko czynniki **E** (środowiskowy) i **S** (społeczny) (normy, oznakowania, współczynnik wsparcia ekologicznego i społecznego dla wymogów ostrożnościowych, wskaźniki referencyjne zrównoważonego rozwoju), ale również czynnik **G** (ład korporacyjny), powodujący wykluczenie z wszystkich korzyści tych przedsiębiorstw, które obchodzą zasadę **przejrzystości ujawnianych informacji** dotyczących kluczowych aspektów, takich jak **zarządzanie finansami, prawa człowieka**, korupcja, pranie pieniędzy i inne nielegalne działania, oraz usunięcie ich z rankingów zrównoważonego rozwoju.

7. Realizacja planu działania

7.1. EKES wzywa do koordynacji wszystkich zaangażowanych **europejskich instytucji, agencji i mechanizmów** i w razie konieczności zmiany ich mandatu, tak aby dostosować je do wdrażania harmonogramu planu działania.

7.2. Niepewność co do przyszłości oraz nieujawnianie informacji na temat ryzyka długoterminowego to najważniejsze przeszkody dla analizy dłuższego horyzontu czasowego (w rzeczywistości niewiele szacunków obejmuje okres dłuższy niż 5 lat).

7.3. Europejskie Urzędy Nadzoru powinny również odgrywać istotną rolę w monitorowaniu zrównoważonego rozwoju. Z myślą o osiągnięciu wspólnej unijnej metody analizy scenariusza, należy rozważyć uwzględnienie czynników ryzyka związanych z ochroną środowiska, polityką społeczną i ładem korporacyjnym w dłuższej perspektywie, które mogłyby być stopniowo włączane przez Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) do jej testów warunków skrajnych.

7.4. Ponadto Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO) powinna przygotować międzynarodowe normy dotyczące regulacji i nadzoru⁽²⁷⁾ w dziedzinie zrównoważonego finansowania oraz zachęcać do ich przestrzegania, tak aby nadać spójność na poziomie światowym nowej architekturze zrównoważonego rozwoju.

Bruksela, dnia 17 października 2018 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽²⁶⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0381+0+DOC+XML+V0//PL>.

⁽²⁷⁾ Zob. „Methodology for Assessing Implementation of the IOSCO Objectives and Principles of Securities Regulation”.